

POZWÓL MI ROZKWITNĄĆ

A young girl with a joyful expression stands in a field of vibrant yellow flowers. She is wearing a white, sleeveless dress and a crown made of yellow flowers and greenery. Her arms are outstretched to the sides, palms facing down. The background is a soft-focus landscape of green foliage and trees under a bright sky.

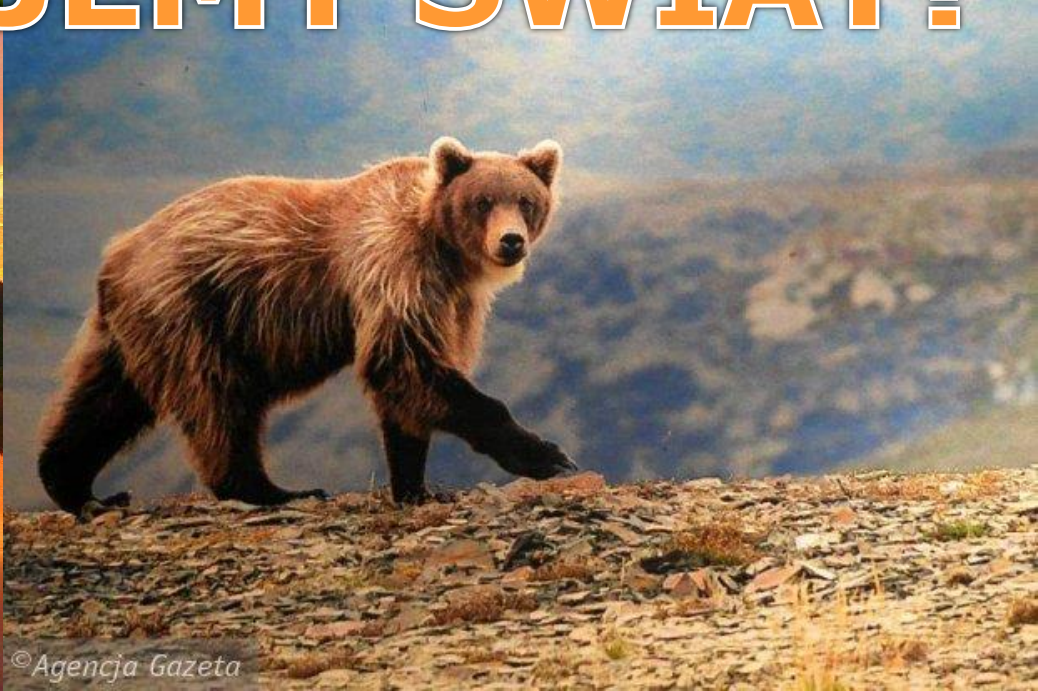
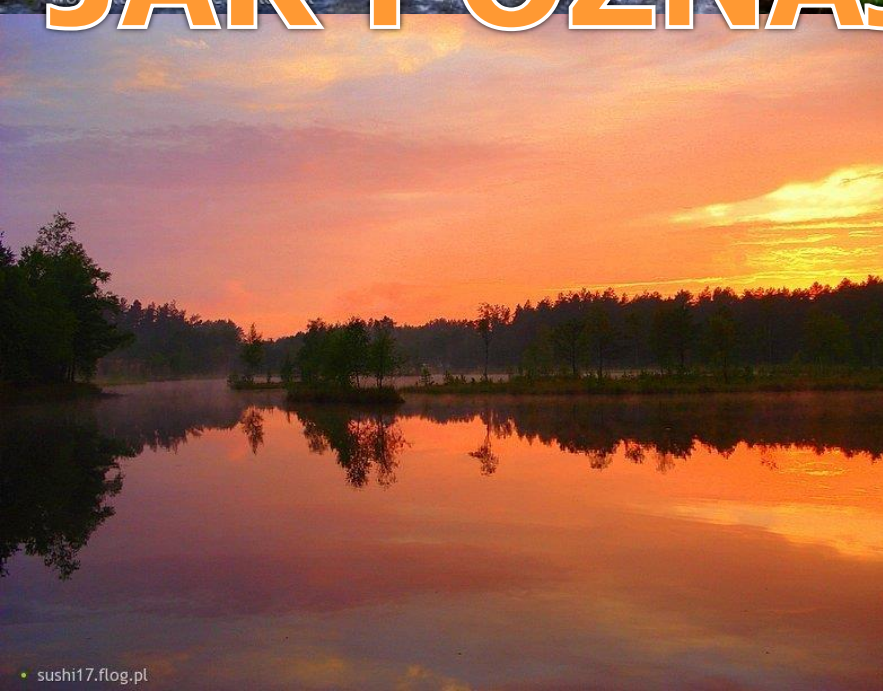
***Wsparcie, jakiego potrzebują
dzieci z szarej strefy***

dr Adriana Kloskowska

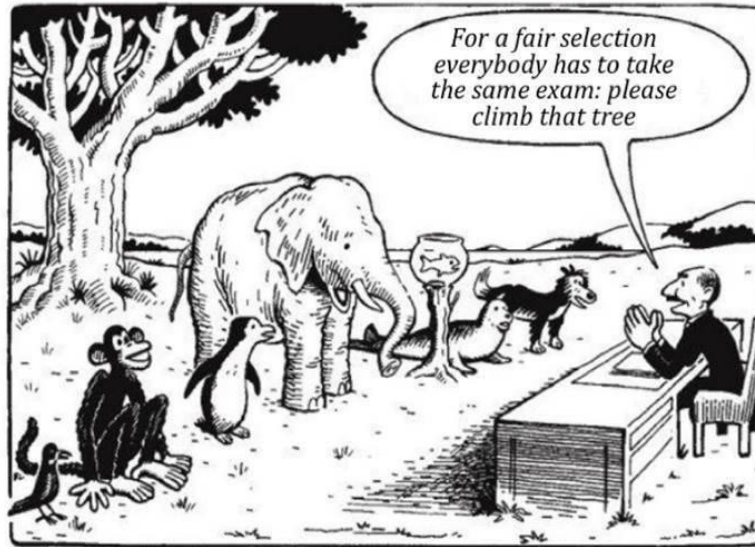

JAK POZNAJEMY ŚWIAT?

©Agencja Gazeta

Our Education System

"Everybody is a genius. But if you judge a fish by its ability to climb a tree, it will live its whole life believing that it is stupid."

- Albert Einstein

Wszyscy są geniuszami.

Lecz jeśli będziesz osądzać rybę po jej zdolnościach względem wspinania się po drzewie, będzie dorastać całe życie w przekonaniu, że jest głupia.

DZIECI I MŁODZIEŻ XXI w.

DZIECI Z SZAREJ STREFY

- ✓ „dzieci szarej strefy”, „dzieci pomiędzy”
- ✓ iloraz inteligencji 71-84 w skali Wechslera
- ✓ 14% populacji szkolnej
- ✓ nauka szkolna to pasmo niepowodzeń
- ✓ nieliczne polskie badania

Jankowska, Bogdanowicz, Łockiewicz, 2013

DZIECI Z SZAREJ STREFY

- ✓ **brak szerokiego i całościowego podejścia do problemów uczniów z inteligencją poniżej przeciętnej**
- ✓ **ich edukacja to najbardziej zaniedbany obszar edukacji**

Brożek, Kulesza, 2006

odmowa współpracy

krzyk, płacz, pisk

reakcje afektywne

wycofywanie się

pobudzenie ruchowe

(auto)agresja

reakcje fizjologiczne

ucieczka fizyczna

DIAGNOZA

WNIOSKI Z BADAŃ

- ✓ **opóźniony rozwój poznawczy:**
82% uczniów w kl. 1 i 42% w kl. 2 – stadium przedoperacyjne
- ✓ **słabe: znajomość liter, zdolność czytania i rozumienia**
- ✓ **duże trudności w pisaniu, przyswajaniu podstawowych umiejętności matematycznych**
- ✓ **trudności w tworzeniu wypowiedzi ustnych i pisemnych**
- ✓ **uczenie się na pamięć, bez logicznego zrozumienia treści**
- ✓ **obniżony poziom krytycyzmu**
- ✓ **„poczucie posiadanej wiedzy”**

Bocsy, 2003

WNIOSKI Z BADAŃ

- ✓ zaburzenia neurologiczne (62%)
  - ✓ opóźniony rozwój motoryczny (27%)
  - ✓ opóźniony rozwój mowy (31%)
  - ✓ trudności w opanowaniu matematyki (78%)
  - ✓ trudności w opanowaniu umiejętności pisania (92,7%)
  - ✓ trudności w opanowaniu umiejętności czytania (25%)
  - ✓ powtarzanie klasy co najmniej raz (61,8%)
  - ✓ wycofanie z relacji interpersonalnych (13%)
  - ✓ trudności w zachowaniu (58%), w tym zachowania agresywne (40%)
  - ✓ niepokój psychoruchowy i nadruchliwość (18%)
  - ✓ zaburzenia emocjonalne, w tym lękowe (18%)
  - ✓ depresja (6%)
- ✓ świadomość rodziców, na czym polegają trudności (11%)

Sunila Karende, 2008

WNIOSKI Z BADAŃ

- ✓ zaburzeniom poznawczym towarzyszą zaburzenia o podłożu neurologicznym
- ✓ trudności w opanowaniu podstawowych umiejętności szkolnych
- ✓ słaba koncentracja
- ✓ niepokój ruchowy
- ✓ wolne tempo działania
- ✓ dezorientacja w trakcie zajęć
- ✓ brak samodzielności
- ✓ potrzeba stałej pomocy ze strony nauczyciela
- ✓ trudności w komunikowaniu się
- ✓ obniżony poziom zdolności motorycznych i koordynacji ruchowej

Ksrende, Karchana, Kulkarni, 2008

Joseph Artigas-Pallares, 2007

WNIOSKI Z BADAŃ

- ✓ **tendencja do introwersji, wyższy poziom lęku i napięcia emocjonalnego (83%)**
- ✓ **pobudliwość ruchowa (66%)**
- ✓ **impulsywność (72%)**
- ✓ **nadmierna zależność od dorosłych (63%)**
- ✓ **apatia, drażliwość, labilność emocjonalna, zachowania nieadekwatne do wieku rozwojowego**

Joseph Artigas-Pallares, 2007

WNIOSKI Z BADAŃ

✓ **trudności emocjonalne w zachowaniu oraz w relacjach społecznych**
(Deb, Bright, 2001)

✓ **niewłaściwe interpretowanie emocji, ograniczona zdolność do rozumienia sytuacji społecznych oraz brak efektywnych strategii rozwiązywania problemów w sytuacji interpersonalnego konfliktu**
(Bauminger, Schorr Edelsztein i Morash, 2005)

✓ **odrzućenie przez grupę rówieśniczą**
(Frederickson i Furnham, 2004)

WNIOSKI Z BADAŃ

- ✓ **dzieci zahamowane – słabe „ja poznawcze”**
- ✓ **„depresyjny realizm”**
- ✓ **dzieci rozhamowane – grupa ryzyka do wykształcenia się osobowości antyspołecznej lub typu borderline**

Gabriele Masi, 1998

PROCES WSPOMAGANIA

STYMULACJA

Pobudzanie, wzmocnianie, wzbogacanie zainteresowań i aktywności twórczej dziecka, zachęcanie go do samorealizacji.

PROCES WSPOMAGANIA

WSPIERANIE

Wspieramy rozwój konkretnych właściwości poprzez stwarzanie odpowiednich warunków i okoliczności, wykorzystywanie naturalnych sytuacji.

PROCES WSPOMAGANIA

USPRAWNIANIE

Postępowanie maksymalnie rozwijające zadatki i siły biologiczne organizmu, które są najmniej uszkodzone.

PROCES WSPOMAGANIA

WSPOMAGANIE

Dotyczy czynników, które nie odnoszą się do dysfunkcji czy zaburzeń, ale do wartościowych pozytywnie właściwości psychicznych, mechanizmów osobowości i wpływów środowiska.

Odnosi się do wzmacniania tego, co dobre.

ZADANIA NAUCZYCIELA

✓ **prowadzenie diagnozy funkcjonalnej, planowanie, wdrażanie i monitorowanie działań oraz ocena ich skuteczności i w miarę potrzeb modyfikacja**

ZADANIA NAUCZYCIELA

✓ przygotowanie środowiska obejmujące:
wyposażenie we właściwe pomoce edukacyjne,
tworzenie indywidualnych programów wspomaganie
rozwoju, konsultacje ze specjalistami, współpraca
z rodzicami

ZADANIA NAUCZYCIELA

- ✓ kontrolowanie ilości napływających bodźców
- ✓ wytwarzanie i podtrzymywanie koncentracji uwagi dziecka podczas każdej aktywności
- ✓ dostarczanie wzmacnień pozytywnych
- ✓ stwarzanie atmosfery bezpieczeństwa i przewidywalności zdarzeń oraz sytuacji będących udziałem dziecka
- ✓ syntetyzowanie wiedzy i doświadczeń już nabytych przez dziecko z nowymi w celu wytworzenia zintegrowanego obrazu rzeczywistości

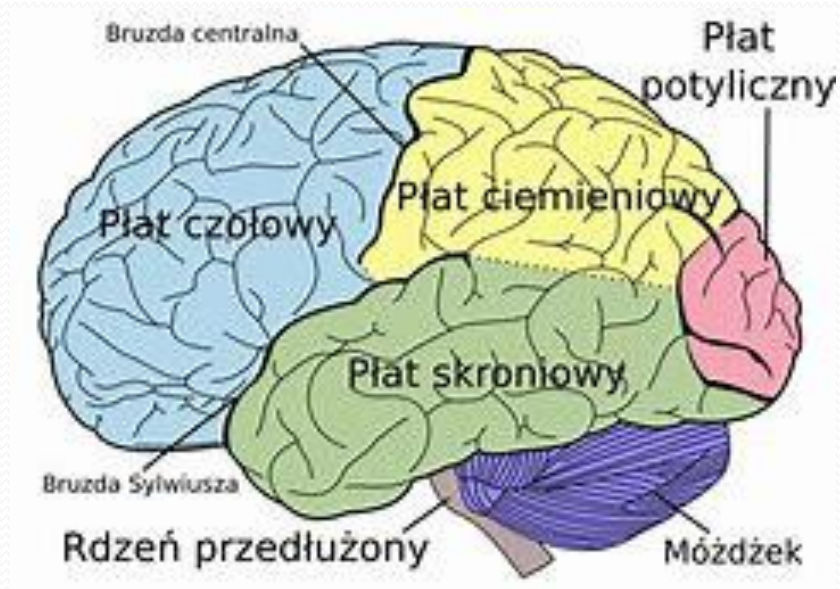

INTEGRACJA

PLASTYCZNOŚĆ

PRAWIDŁOWY ROZWÓJ DZIECKA

system dotykowy   **propriocepcja**
układ przedsionkowy

INTEGRACJA SENSORYCZNA

**Uwaga; koordynacja; kontrola ruchu
gałek ocznych; przystosowanie
posturalne; koordynacja oko-ręka;
umiejętności słuchowe i językowe;
percepcja wzrokowo-przestrzenna;
mała i duża motoryka.**

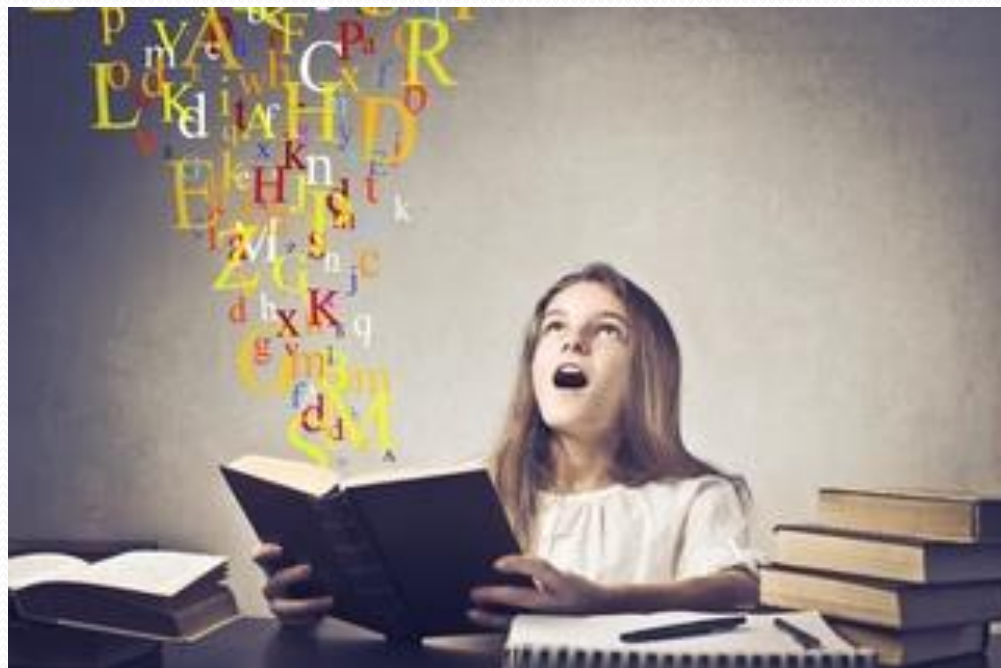
**Schemat ciała; planowanie motoryczne;
sortowanie informacji; stabilizacja posturalna.**

Świadomość dwóch stron ciała; dojrzewanie odruchów.

**Zmysły: dotyku, przedsionkowy, proprioceptywny,
powonienia, smaku, wzroku i słuchu.**

DZIECI NIEZINTEGROWANE

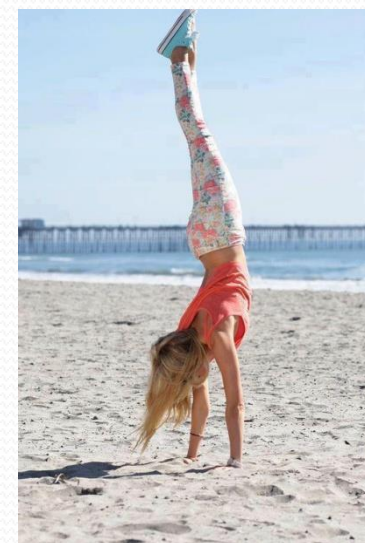
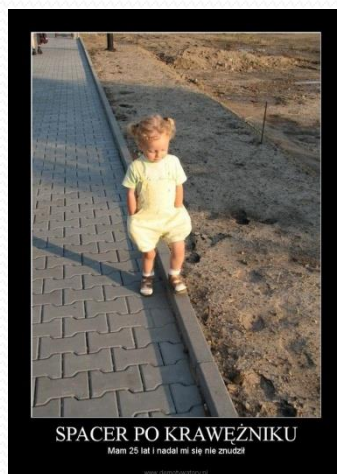

SCHEMAT CIAŁA ZDOLNOŚĆ CZUCIA CIAŁA

ROZWÓJ UKŁADU PRZEDSIONKOWEGO

REKA JEST INSTRUMENTEM MÓZGU

AKTYWNE EKSPLOWANIE ŚWIATA

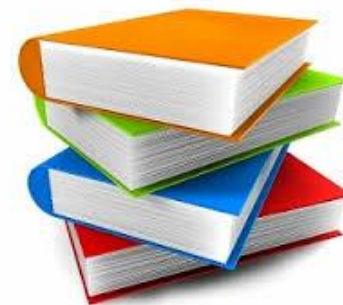

INTENSYWNE REAKCJE Z INNYMI

METODY EKSPONUJĄCE-IMPRESYWNE

METODY EKSPONUJĄCE-EKSPRESYJNE

NAUKA JEST JAK ZUPA...

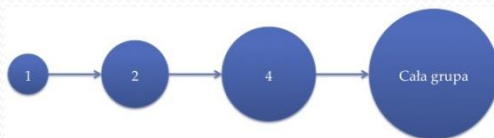
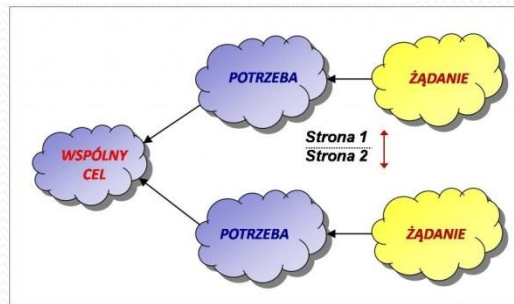
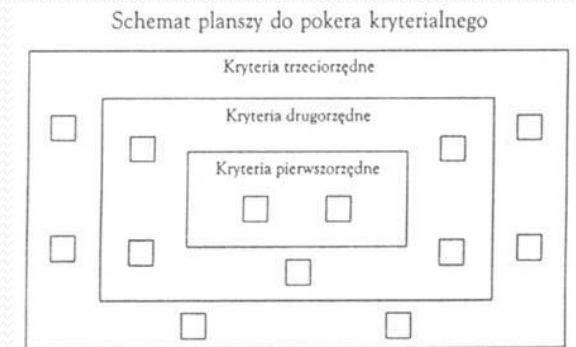

CO UWZGLĘDNIĄĆ?

- ✓ możliwości fizyczne
- ✓ możliwości intelektualne
- ✓ motywacja i emocje
- ✓ inicjatywa i reakcja na bycie zrozumianym
- ✓ środowisko dziecka

JAK PRACOWAĆ?

JAK PRACOWAĆ?

rozwiązywanie
problemów

działanie

wykorzystanie
możliwości

korzystanie
z doświadczeń
innych

uczenie się poprzez

popęłnianie
błędów

kontakty

różnorodność sytuacji

radzenie sobie
z presją i stresem

zrozumienie

ROZWÓJ KLUCZOWYCH UMIEJĘTNOŚCI

Dzisiejsza edukacja opiera się na tradycjach, nie zaś na tym, jak przebiega mechanizm uczenia się u człowieka.

Tak długo, jak długo dzieci będą narażone na system nauczania nieuwzględniający naturalnych dźwigni ich umysłów, będziemy je stawiać w sytuacji generującej wielkie cierpienie.

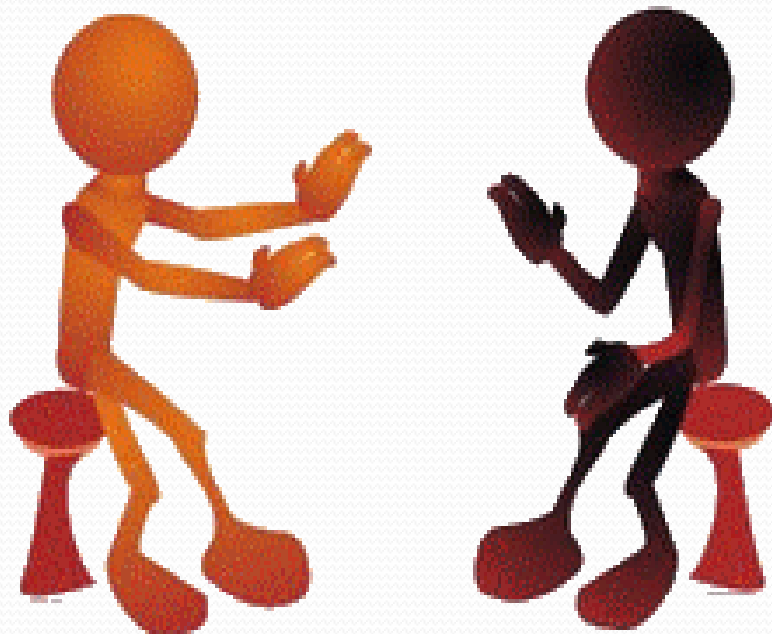
Podobnie nauczyciele – będą zmuszeni pracować w ekstremalnie trudnych warunkach: całymi dniami, aż do wyczerpania, mierzyć się będą ze zniechęceniem i brakiem motywacji swoich uczniów.

Celine Alvarez

KOMUNIKACJA

DEZ-INTEGRACJA

CODZIENNE SYTUACJE ŻYCIOWE A STOPIEŃ INTEGRACJI MÓZGU

WYKLUCZENIE

- ✓ **emocjonalne zubożenie**
- ✓ **spadek zaangażowania przy wykonywaniu zadań**
- ✓ **stan poznawczej dekonstrukcji**
- ✓ **wyższy próg bólu fizycznego i psychicznego**
- ✓ **częste podejmowanie działań krótkowzrocznych skazanych na niepowodzenie**
- ✓ **mniejsza chęć do empatycznego współodczuwania**
- ✓ **mniejsza chęć do wysiłku intelektualnego**
- ✓ **przejawianie zachowań agresywnych i antyspołecznych**

TEORIA BÓLU SPOŁECZNEGO

silna reakcja stresowa

**motywacja do podjęcia działań mających na celu
zakończenie lub zredukowanie szkodliwej stymulacji**

uruchamia mechanizmy walki, ucieczki bądź zamrożenia

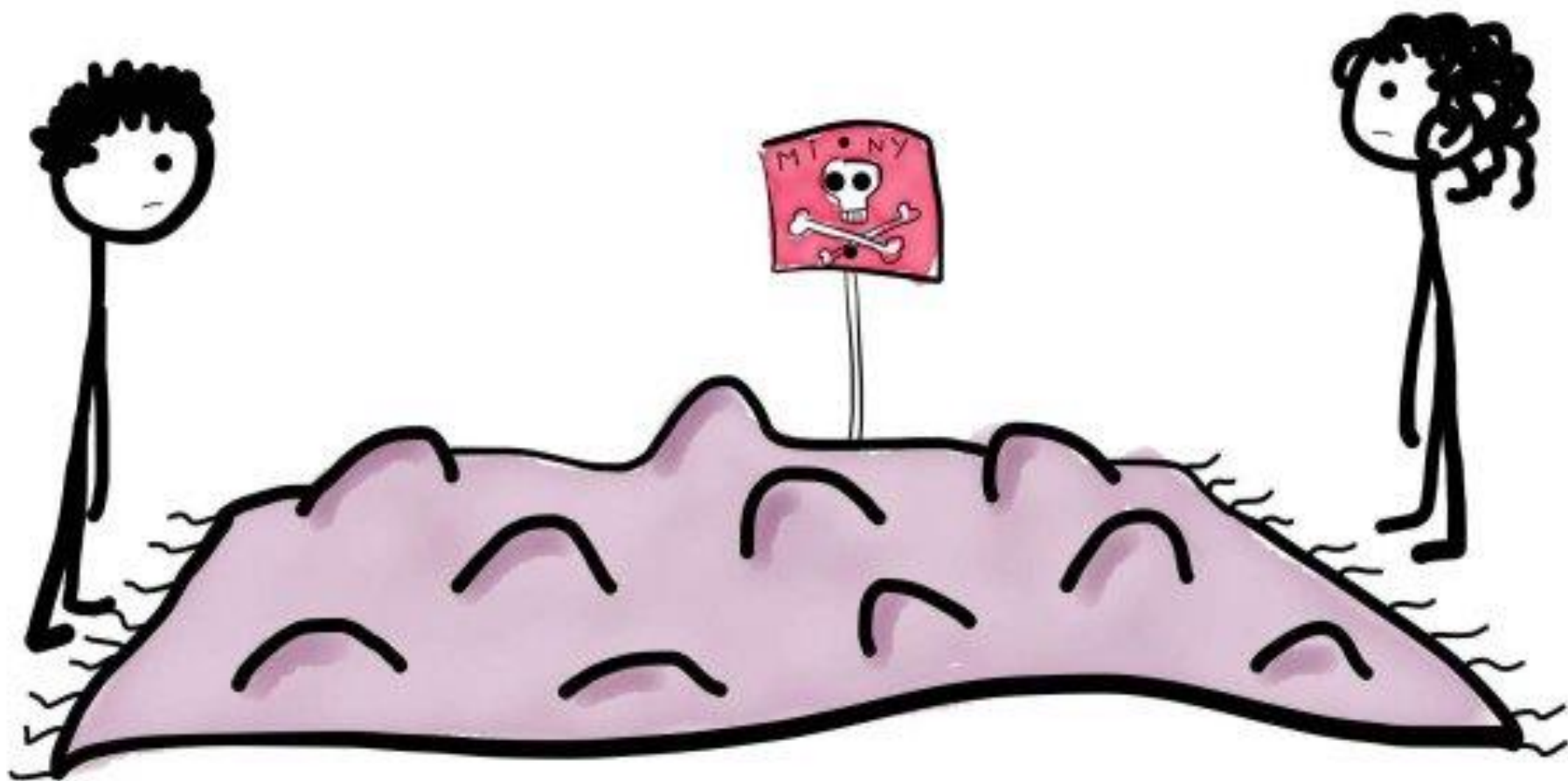
JA POZNAWCZE

*Ze wszystkich sądów, jakie człowiek wydaje,
żaden nie jest tak ważny, jak ten,
który wydaje o sobie.*

Nathaniel

Im więcej rzeczy zamiatanych pod dywan,
tym trudniej z czasem się spotkać...

odmowa współpracy

krzyk, płacz, pisk

reakcje afektywne

wycofywanie się

pobudzenie ruchowe

(auto)agresja

reakcje fizjologiczne

ucieczka fizyczna

wsparcia

przewodnictwa świadomych dorosłych

własnych sposobów uczenia się

**AKCEPTACJI
BEZPIECZEŃSTWA**

**bycia widzianym
i słyszonym**

rozwoju zainteresowań

poczucia sprawczości

odpoczynku

własnego tempa pracy

CO ROBIĆ?

PERSPEKTYWA UCZNI

***Miej serce, które nigdy nie twardnieje,
i hart, który nigdy nie słabnie,
i dotyk, który nigdy nie rani.***

Charles Dickens

DZIĘKUJĘ

Adriana Kloskowska

tel. 668850190

biuro@impulsedu.pl

www.impulsedu.pl